

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**
Mirosław Wróblewski

Warszawa, 26-11-2024

DOL.413.19.2022.WI.ER

**Pani
Izabela Leszczyna
Minister Zdrowia**

Szanowna Pani Minister,

działając na podstawie art. 52 ust. 2¹ ustawy o ochronie danych osobowych² zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą i wnioskiem o podjęcie prac legislacyjnych w celu wprowadzenia stosownych regulacji prawnych w zakresie likwidacji niepodjętych depozytów należących do pacjentów podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, które spowodowałyby dostosowanie dotychczasowych rozwiązań do zasad ochrony danych osobowych.

Jest to drugie wystąpienie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych skierowane do Ministra Zdrowia w tej sprawie. Pierwsze wystosowano 24 listopada 2022 r. (sygnatura sprawy DOL.413.19.2022). Zostało ono przesłane również do wiadomości Rzecznika Praw Pacjenta.

W odpowiedzi na to wystąpienie Ministerstwo Zdrowia w piśmie z 27 czerwca 2023 r. (sygn. DSZ.024.1.2022.JP) wskazało, że wspólnie z Rzecznikiem Praw Pacjenta prowadzi analizę przedmiotowego zagadnienia. Ponadto Ministerstwo zadeklarowało, że informacja o przygotowanych rozwiązaniach zostanie przekazana po podjęciu ostatecznej decyzji w ramach procesu opiniowania aktów prawnych.

Do chwili obecnej Prezes UODO nie otrzymał, w ramach procedury opiniowania projektów aktów prawnych, propozycji rozwiązań legislacyjnych w powyższym zakresie, ani też informacji co do ostatecznej decyzji Ministerstwa w tym zakresie.

Tymczasem dokonanie postulowanych przez organ nadzorczy zmian w regulacjach dotyczących likwidacji nieodebranych depozytów ograniczyłoby ryzyko naruszenia przez administratorów świadczących usługi medyczne zasad ochrony danych

¹ Art. 52 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych: Prezes Urzędu może również występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo o wydanie lub zmianę aktów prawnych w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych.

² Ustawa z 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

osobowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2016/679³, **w szczególności wyeliminowałoby upublicznianie danych osobowych pacjentów, którzy nie odebrali depozytu. Upublicznianie takich danych nie jest bowiem niezbędne do osiągnięcia wyznaczonego celu, jakim jest zwrot tego depozytu.**

Przypomnieć bowiem należy, że impulsem do skierowania, zarówno poprzedniego, jak i niniejszego, wystąpienia stały się sygnały zgłaszane organowi nadzorczemu przez administratorów wykonujących działalność leczniczą, dotyczące problemów ze stosowaniem w praktyce art. 6 ust. 5 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów⁴, który ma zastosowanie do nieodebranych depozytów znajdujących się w dyspozycji jednostek sektora finansów publicznych, w tym podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

Zgodnie z tym przepisem, „w przypadku braku możliwości doręczenia wezwania do odbioru depozytu lub nieustalenia uprawnionego, przechowujący depozyt jest obowiązany dokonać wezwania poprzez jego wywieszenie na tablicy informacyjnej w swojej siedzibie na okres 6 miesięcy. Jeżeli szacunkowa wartość depozytu przekracza kwotę 5.000 zł, przechowujący depozyt zamieszcza również ogłoszenie w dzienniku poczytnym w danej miejscowości lub w Biuletynie Informacji Publicznej.”

Jednocześnie należy zauważyć, że na mocy art. 39 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta⁵ pacjentowi przebywającemu w podmiocie leczniczym, który wykonuje działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej⁶, przysługuje prawo do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie.

Jednak ani przepisy ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ani przepisy rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy wydanego przez Ministra Zdrowia w sprawie prowadzenia depozytu w stacjonarnym zakładzie opieki zdrowotnej⁷ nie zawierają regulacji odnoszących się do postępowania z nieodebranymi depozytami.

Z tego powodu podmioty lecznicze będące jednocześnie podmiotami publicznymi zmuszone są do stosowania do postępowania z nieodebranymi depozytami powołanych wyżej przepisów ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów, dotyczących depozytów znajdujących się w dyspozycji jednostek sektora finansów publicznych.

W konsekwencji, wykonując obowiązek, o którym mowa w art. 6 ust. 5 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów, jednostka wykonująca działalność leczniczą, będąca jednocześnie jednostką sektora finansów publicznych, w przypadku nieodebrania depozytu przez pacjenta zobowiązana jest do upublicznienia informacji o takiej osobie (w tym zarówno o osobie żyjącej, jak i o osobie zmarłej), odpowiednio na tablicy

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.), dalej jako „rozporządzenie 2016/679”.

⁴ Ustawa z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. z 2006 r. Nr 208 poz. 1537 ze zm.).

⁵ Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581).

⁶ Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2024 poz.799 ze zm.)

⁷ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie prowadzenia depozytu w stacjonarnym zakładzie opieki zdrowotne (Dz.U. z 2021 r. poz. 200).

informacyjnej w swojej siedzibie, w dzienniku poczytnym w danej miejscowości lub w Biuletynie Informacji Publicznej.

Analiza ww. przepisów pod kątem ochrony danych osobowych prowadzi do wniosku, że upublicznione przez podmiot wykonujący działalność leczniczą (np. szpital psychiatryczny) **informacje o osobach, które nie odebrały depozytów, mogą pośrednio sugerować, że były one pacjentami tego podmiotu, a tym samym ujawniać informacje dotyczące ich zdrowia.** Zwrócić należy uwagę, że dane osobowe dotyczące zdrowia stanowią szczególne kategorie danych osobowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 i które wymagają szczególnej ochrony, gdyż kontekst ich przetwarzania może powodować poważne ryzyko dla podstawowych praw i wolności (motyw 51 preambuły tego rozporządzenia).

Upublicznienie takich danych prowadzić może do przetwarzania danych osobowych w zakresie nieproporcjonalnym do wyznaczonego celu, jakim jest zwrot depozytu, i mogłoby naruszać określone w rozporządzeniu 2016/679 zasady ochrony danych, w tym zasadę ograniczenia celu⁸ i zasadę minimalizacji danych⁹. Zgodnie z tymi zasadami administrator może przetwarzać tylko takie dane osobowe, które są adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do realizacji konkretnego celu, w którym są przetwarzane.

Aktualnie obowiązujące regulacje dotyczące likwidacji niepodjętych depozytów złożonych przez pacjentów nie zawierają zatem rozwiązań w pełni zapewniających poszanowanie prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych tych pacjentów. Z powyższych powodów przewidziany w ww. przepisie ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów sposób postępowania budzi wątpliwości podmiotów leczniczych zobowiązanych do wykonywania tych obowiązków, w zakresie zgodności takiego działania z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych.

Jednocześnie zauważyć należy, że Ministerstwo Zdrowia podejmowało próby opracowania projektów zmian przepisów prawa regulujących to zagadnienie. O takich inicjatywach Minister Zdrowia informował np. w piśmie z 1 kwietnia 2021 r. (sygn. DSZ.075.2.2019.J), stanowiącym odpowiedź na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącego tego zagadnienia¹⁰. Podkreślić należy, że również Rzecznik Praw Pacjenta dostrzegł w opisywanej sytuacji problem z punktu widzenia ochrony praw pacjenta, o czym informował Prezesa UODO w piśmie z 18 października 2022 r.¹¹ Z kolei w piśmie z 28 lipca 2023 r. (sygn. RzPP-DPR-WPL.420.31.2023.AW)

⁸ Art. 5 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2016/679: dane osobowe muszą być zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami ("ograniczenie celu").

⁹ Art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679: dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane ("minimalizacja danych").

¹⁰ Treść korespondencji dostępna jest pod linkiem: Rzecznik za uregulowaniem likwidacji niepodjętych depozytów szpitalnych.

¹¹ Odpowiedź Dyrektora Departamentu Prawnego w Biurze Rzecznika Praw Pacjenta z 18 października 2022 r. (sygn. RzPP-DPR-WPL.420.23.2022), na pismo UODO z 15 września 2022 r. (sygn. DOL.411.2.2022). W odpowiedzi powołano się na pismo Rzecznika Praw Pacjenta skierowane do Ministra Zdrowia z 20 kwietnia 2021 r., sygn. RzPP-DPR-WPL.420.11.2021.

RPP wskazał, że powyższy temat pozostaje w obszarze jego zainteresowania, tym bardziej, że wprawdzie liczba skarg i zapytań dotyczących realizacji prawa pacjenta do depozytu jest w porównaniu do pozostałych praw pacjenta niska, to jednak odnotowywany jest wpływ takowych spraw. Z tych względów jedną z propozycji, którą Rzecznik Praw Pacjenta przedstawił w ramach współpracy z Ministerstwem Zdrowia¹², jest uregulowanie omawianego problemu poprzez zmiany w funkcjonalności Internetowego Konta Pacjenta, inną jest wypracowanie możliwie najlepszego brzmienia art. 6 ust. 5 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów. W ww. piśmie Rzecznik Praw Pacjenta poinformował również, że przedstawił Ministrowi Zdrowia stanowisko dotyczące założeń zmian legislacyjnych w zakresie propozycji uzupełnienia treści karty depozytowej o dane osób, które należy wezwać celem odbioru depozytu¹³.

Niestety dotychczas żadne z deklarowanych oraz podejmowanych dotychczas przez resort zdrowia prób przyjęcia rozwiązań legislacyjnych w powyższym zakresie nie doprowadziło do rozwiązania problemu zgłaszanego Ministerstwu przez ww. Rzeczników oraz przez organ nadzorczy do spraw ochrony danych osobowych.

Zatem w związku z zawartą w piśmie Ministra Zdrowia z 27 czerwca 2023 r. informacją o prowadzonych przez Ministerstwo Zdrowia i Rzecznika Praw Pacjenta wspólnych pracach zmierzających do uregulowania procesów przetwarzania danych osobowych w zakresie likwidacji niepodjętych depozytów, a także wobec braku informacji co do ostatecznej decyzji Ministerstwa w sprawie przygotowanych w tym zakresie rozwiązań, **kieruję do Pani Minister niniejsze wystąpienie z uprzejmą prośbą o wprowadzenie odpowiednich regulacji zapewniających realizację zadania polegającego na likwidacji niepodjętych depozytów z poszanowaniem zasad przetwarzania danych osobowych wynikających z przepisów rozporządzenia 2016/679.**

W świetle przedstawionej powyżej argumentacji, działając na podstawie art. 52 ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych, uprzejmie proszę Panią Minister o odniesienie się do tego wystąpienia na piśmie, w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

Łączę wyrazy szacunku

Mirosław Wróblewski
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

¹² <https://www.gov.pl/web/rpp/wystapienie-rzecznika-praw-pacjenta-do-ministra-zdrowia-24-02-2020>

¹³ Pismo Rzecznika Praw Pacjenta do Ministra Zdrowia z 20 kwietnia 2021 r. (znak RzPP-DPR-WPL.420.11.2021.MMA).

Do wiadomości:

1) Pan dr hab. Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

2) Pan Bartłomiej Łukasz Chmielowiec
Rzecznik Praw Pacjenta